

ROM INTEGRAAL ADVIES

Aan Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. J. Rijsberman
Onderwerp ROM integraal advies nabij de Zijlkade 20B in
Nieuwland; Het plaatsen van 1 windmolen en 200
zonnepanelen
DSO-nummer 20241001 00745
Adviseur ROM R. Vernooij-Oostveen
Telefoon 088 - 022 50 00
Datum 24 maart 2025
Kenmerk Z-2025-102065 / D2025-00024610

Inleiding

Gemeente Vijfheerenlanden heeft een BOPA-aanvraag in behandeling voor het verduurzamen van het International Plywood terrein. Het planvoornemen is om een windmolen te plaatsen in combinatie met tweehonderd zonnepanelen aan de buitenzijde van het bedrijventerrein. De windmolen en het zonnepanelenveld staan gepland op gronden die in bestemming Groen zijn gelegen, met aanduiding natuur- en landschap bedoeld voor o.a. natuurontwikkeling. Een aantal onderdelen van deze aanvraag zijn eerder door ons getoetst (ROM advies met kenmerk Z-2024-112561 / D2024-00090755 d.d. 4 september 2024). De aspecten geluid – industrielawaai en slagschaduw zijn voor de volledigheid nogmaals betrokken in deze toetsing. Daarnaast heeft de gemeente verzocht het planvoornemen te toetsen op overige relevante milieuaspecten.

Korte conclusie

Thema	Blz.	Beoordeling	Opmerkingen en/of belemmeringen
Geluid – industrielawaai	2	Akkoord	-
Externe veiligheid	3	Niet akkoord	Voor een windmolen moet de plaatsgebonden risicocontour berekend worden.
Milieuzonering	4	Niet akkoord	De onderbouwing van het plaatsgebonden risico van de windmolen aan te vullen.
Slagschaduw	7	Akkoord	-
Ecologie	8	Niet akkoord	Onderbouwing voor soorten- en gebiedsbescherming is nodig.

Geluid – industrielawaai

Advies:

1. Akkoord te gaan met de realisatie van de windturbine vanuit het aspect geluid – industrielawaai.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Er wordt voldaan aan de normen voor geluid.

Het akoestisch onderzoek is goed uitgevoerd.

Ter plaatse van het maatgevende beoordelingspunt bedraagt de jaargemiddelde geluidbelasting 36 en 30 dB voor respectievelijk Lden en Lnight. Hiermee wordt voldaan aan de geluidnormering van $L_{den} \leq 47$ dB en $L_{night} \leq 41$ dB conform het omgevingsplan.

De te realiseren windturbine op de aangegeven plek aan de Zijlkade 20-B te Nieuwland is akoestisch inpasbaar in haar omgeving.

Wat is getoetst?

- Akoestisch onderzoek windturbine, type: Logic-25, 25 juli 2024, projectnr. 24001-28.

Waaraan is getoetst?

- Omgevingsplan gemeente Vijfheerenlanden.

Externe veiligheid

Advies:

1. Nadere onderbouwing te vragen ten aanzien van het plaatsgebonden risico van de windmolen.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Binnen de plaatsgebonden risicocontour zijn geen kwetsbare, beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen toegestaan, ook zijn geen kwetsbare of beperkt kwetsbare locaties toegestaan.

Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) moet voor windmolens de plaatsgebonden risicocontour in acht worden genomen. De plaatsgebonden risicocontour moet worden berekend. In de stukken wordt nu niet ingegaan op de plaatsgebonden risicocontour. Zie ook het deeladvies bedrijven en milieuzonering.

Kanttekening

1.1 Uit de stukken blijkt niet dat er een EOS (energieopslagsysteem wordt geplaatst).

Veel zonnenvelden worden tegenwoordig voorzien van een energieopslagsysteem (EOS).

Energieopslagsystemen hebben veiligheidsrisico's. Indien er een EOS wordt geplaatst moet op deze risico's worden ingegaan.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke motivering afwijken omgevingsplan, International Plywood BV, 20 november 2024.

Waaraan is getoetst?

- Omgevingswet;
- Besluit kwaliteit leefomgeving;
- Besluit activiteiten leefomgeving;
- CONCEPT - Gezamenlijke Beleidsnotitie Externe Veiligheid ODRU-gemeenten.

Milieuzonering

Advies:

1. De aanvraag aan te laten vullen met een motivering, waarbij wordt onderbouwd dat er met de gewenste realisatie sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).
2. Het effect van geluid van de omvormers en van lichtreflectie van de zonnepanelen daarbij tevens in beeld te laten brengen.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Er is geen sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Voor een BOPA moet worden getoetst aan de instructieregels in het Bkl. Er moet sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit betekent dat omliggende bedrijven niet in hun (toekomstige) bedrijfsactiviteiten mogen worden belemmerd en dat het woon- en leefklimaat ter plekke aanvaardbaar is. In dit geval gaat het om het plaatsen en in gebruik nemen van een windmolen en van een zonneweide. Het ontbreekt nog aan een volledige motivering of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij omliggende woningen en of er geen onevenredige belemmeringen voor bedrijven ontstaan.

1.2 Er wordt niet gemotiveerd dat het plaatsen van een windmolen aanvaardbaar en passend is, gezien de effecten hiervan op omliggende woningen en bedrijven.

Een windmolen is een milieubelastende activiteit. De (planologische) toevoeging ervan kan nadelige effecten hebben op omliggende gevoelige gebouwen in de vorm van geluidhinder, slagschaduw en externe veiligheid (gevaar van omvallen van de windmolens). De locatie van de gewenste windmolen ligt op ongeveer 160 m afstand van de meest nabijgelegen gevoelige gebouwen (woningen op Zijlkade 22 en 24). De gewenste windmolen is, inclusief de wieken, ongeveer 28 meter hoog. In de aanvraag is geen berekening opgenomen van de risicocontour van de te plaatsen windmolen. De directe en indirecte veiligheidsrisico's van de te plaatsen windmolen zijn niet in beeld. Evenals een onderbouwing dat in dit geval het plaatsen van een windmolen op deze locatie aanvaardbaar en passend is.

2.1 Er wordt niet gemotiveerd dat het plaatsen van een zonneweide aanvaardbaar en passend is, gezien de effecten hiervan op omliggende woningen en bedrijven.

Een groenstrook met zonnepanelen (zonneweide) is een milieubelastende activiteit. De (planologische) toevoeging ervan kan nadelige effecten van licht- en geluid voor omliggende gevoelige gebouwen tot gevolg hebben. Zonnepanelen veroorzaken geen geluid, echter de bijbehorende omvormers en schakelstations wel. Inzichtelijk moet worden gemaakt hoe dit bij het betreffende zonnepanelenveld is gedimensioneerd en wat het effect hiervan is op omliggende gevoelige gebouwen. Zonnepanelen kunnen tevens door reflectie lichthinder veroorzaken. Ook het effect hiervan op omliggende gevoelige gebouwen dient in beeld te worden gebracht.

2.2 Er wordt niet voldaan aan de instructieregels voor geluid.

Uit artikel 5.59 Bkl volgt dat geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar moet zijn. Als aan de standaardwaarden wordt voldaan, dan is geluid aanvaardbaar. In dit geval is het geluid dat wordt veroorzaakt door omvormers en mogelijke effecten hiervan op omliggende gevoelige gebouwen niet inzichtelijk.

Melding/vergunning

Voor het plaatsen van een windmolen gelden de regels in de paragrafen 3.2.4 en 4.30 van het Bal, met in artikel 4.427 een meldplicht.

Wat is getoetst?

- DSO verzoeknummer 20241001 00745 001 ingediend op 20 november 2024;
- Ruimtelijke motivering afwijken omgevingsplan, International Plywood BV, 20 november 2024;
- Participatieverslag, International Plywood BV, 20 november 2024.

Waaraan is getoetst?

- Instructieregels H5 Besluit kwaliteit leefomgeving;
- Omgevingsplan gemeente Vijfheerenlanden.

Bijlage – milieuzonering

Gevoelige gebouwen

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan gevoelige gebouwen gedefinieerd in artikel 3.21 (geluidgevoelig), artikel 5.91 (geurgevoelig) en artikel 5.80 (trillinggevoelig). Deze artikelen komen overeen. Een gevoelig gebouw is:

- a. woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
- b. onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
- c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan;
- d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.

Geurgevoelig gebouw of geurgevoelig object

Voor 1 januari 2024 ging het om geurgevoelige objecten. Een geurgevoelig object was een gebouw, bestemd voor en geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt (langdurige blootstelling). In de regels in het tijdelijk omgevingsplan (bruidsschat) wordt nog steeds geurgevoelig object gebruikt. Dat betekent echter niet dat er een verschil optreedt qua toetsing aan het Bkl en toetsing aan het omgevingsplan. Dat het omgevingsplan met de definitie van een 'geurgevoelig object' méér soorten gebouwen aanwijst dan wat artikel 5.91, eerste tot en met derde lid van het Bkl als minimum voorschrijven is namelijk toegestaan op grond van artikel 5.91, vierde lid, van het Bkl. Deze ruimere aanwijzing moet dan ook worden gehanteerd bij de beoordeling aan (§5.1.4.6 van) het Bkl (waar artikel 5.91, vierde lid, óók onderdeel van uit maakt).

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

In artikel 8.0a, tweede lid van het Bkl staat dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit alleen wordt verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Instructieregels Hoofdstuk 5 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

In hoofdstuk 5 van het Bkl staan instructieregels voor omgevingsplannen. Deze instructieregels gelden ook bij het beoordelen van een omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (zie artikel 8.0b Bkl). Voor milieuzonering (exclusief externe veiligheid) betekent dit dat getoetst moet worden aan paragraaf 5.1.4 Beschermen van de gezondheid en van het milieu. In deze paragraaf staan onder andere regels voor geluid, geur, trillingen en windturbines.

Slagschaduw

Advies:

1. Akkoord te gaan met de aanvraag met betrekking tot het aspect slagschaduw.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Slagschaduw vormt geen probleem in het kader van de ETFAL toets.

Bij de aanvraag is een slagschaduwrapport gevoegd in verband met de windturbine met een ashoogte van 20 meter. Binnen het (wettelijke) onderzoeksgebied voor slagschaduw, namelijk 12 x de rotordiameter van de windturbine (= 191 meter) is sprake van zes woningen.

De zes woningen zijn gelegen ten zuiden, zuidwesten en zuidoosten van de windturbine. Dit is gunstig voor slagschaduw. Uit het rapport volgt dat er in het geheel geen sprake is van slagschaduw door de ligging van de zes woningen ten opzichte van de (kleine) windturbine.

Er wordt voldaan aan de bepalingen voor slagschaduw van windturbines in het Omgevingsplan gemeente Vijfheerenlanden. Tevens wordt voldaan aan het criterium evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) met betrekking tot het aspect slagschaduw van de kleine windturbine.

Wat is getoetst?

- Rapport 24.001-28, 25 juli 2024, Onderzoek slagschaduw windturbine Zijlkade 20-b te Nieuwland van GeluidPlus adviseurs.

Waaraan is getoetst?

- Omgevingsplan gemeente Vijfheerenlanden;
- Omgevingsregeling;
- Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ecologie

Advies:

1. De aanvraag is onvolledig en moet worden aangevuld met ecologisch onderzoek.
2. De procedure kan leiden tot overtredingen van de natuurregelgeving en kan niet worden afgerond.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Er is geen ecologische informatie in de ruimtelijke motivering verwerkt.

Er is geen soortenonderzoek uitgevoerd en er is geen afweging met betrekking tot Natura 2000-gebieden en/of stikstofregels uitgevoerd. Het is gebruikelijk onderzoek naar soorten- en gebiedsbescherming uit te voeren voor procedures waar de planologische functies wijzigen. De uitvoering van de werkzaamheden na het ruimtelijk besluit kan leiden tot overtredingen van de Omgevingswet onderdeel natuur.

2.1 De uitvoering kan worden stilgelegd door het bevoegd gezag.

De inrichting van het terrein kan beschermde soorten verstoren en/of doden. Dit kan tot handavingsprocedures leiden onder het natuurrecht. Dit is onwenselijk. Onderzoek moet uitwijzen hoe de uitvoering moet worden uitgevoerd om overtredingen van het natuurrecht te voorkomen.

Kanttekening

1.1 De gekozen plaatsing van de windturbine is strijdig met de nagestreefde natuurdoelen.

De gekozen plaatsing van de windturbine is ongelukkig. Door de windturbine midden in de natuur/groenstrook in de hoek te plaatsen veroorzaakt de windmolen sterfte bij vogels die door de kruidenrijke en insectrijke indeling van het groen worden aangetrokken. Door de windmolenlocatie te verplaatsen naar bijvoorbeeld de uiterste zuidelijke punt van het nieuw in te richten gebied, loopt een kleiner deel van de aan te trekken vogels het risico om in de wieken terecht te komen. De huidige locatiekeuze is strijdig met het natuurdoel. Overige aspecten zoals slagschaduw en geluid van de windmolen moeten uiteraard ook wederom worden betrokken in de afweging van een mogelijk alternatieve locatie van de windmolen.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke motivering afwijken omgevingsplan, International Plywood BV, 20 november 2024.

Waaraan is getoetst?

- Omgevingswet, onderdeel natuur;
- Omgevingsverordening provincie Utrecht 2024;
- Recente jurisprudentie Raad van State over intern salderen bij stikstofregels.